

**Zandhuizen:
Rijsberkamperveld (Fr.)**

Een Waarderend
Archeologisch Veldonderzoek

Steekproefrapport 2006-12/06

*Zandhuizen: Rijsberkamperveld (Fr.)
Een Waarderend Archeologisch Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
Staatsbosbeheer Regio Noord

Steekproefrapport 2006-12/06
ISSN 1871-269X
auteur: drs. J.M.G. Bongers
senior archeoloog: dr. J. Jelsma

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door
De Steekproef, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, 11-12-2006

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.

De Steekproef aanvaardt geen aansprakelijkheid
voor eventuele schade voortvloeiend uit de
toepassing van de adviezen of het gebruik van de
resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding en doel	1
1.2 Locatiebeschrijving	1
1.3 Administratieve gegevens	2
2. Veldonderzoek	3
2.1 Plan van aanpak	3
2.2 Resultaten veldonderzoek	3
3. Conclusie en advies	5

Appendix: boorstaten en bodembeschrijving volgens NEN 5104

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van Staatsbosbeheer Regio Noord (contactpersoon dhr. H. Buiten) heeft een waarderend archeologisch veldonderzoek plaats gevonden te Zandhuizen op het Rijsberkamperveld. De aanleiding voor het onderzoek wordt gevormd door geplande natuurmaatregelen. In het kader daarvan heeft in het gebied eerder een inventariserend archeologisch veldonderzoek plaats gevonden¹. Hieruit bleek dat bij de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) geen archeologische waarden gemeld zijn uit het onderzoeksgebied. De dichtstbijzijnde bekende archeologische waarde is gelegen op een halve kilometer afstand van de locatie. Het betreft de vondst van: een vuurstenen kling, een vuurstenen werktuig en een stenen bijl. Uit het veldonderzoek bleek dat in vrijwel het hele gebied een intacte podzolbodem aanwezig is. Dit betekent dat eventuele archeologische grondsporen in het gebied eveneens intact zullen zijn.

Het doel van het waarderend onderzoek is om nader te bepalen wat de kans is op (gave) archeologische sporen in het plangebied. Het onderzoek bestaat uit een aanvullend booronderzoek. Hierbij is gezocht naar archeologische indicatoren, zoals bewerkt vuursteen, aardewerk en houtskool. Voor het bureauonderzoek wordt verwezen naar het eerder uitgevoerde inventariserend onderzoek.

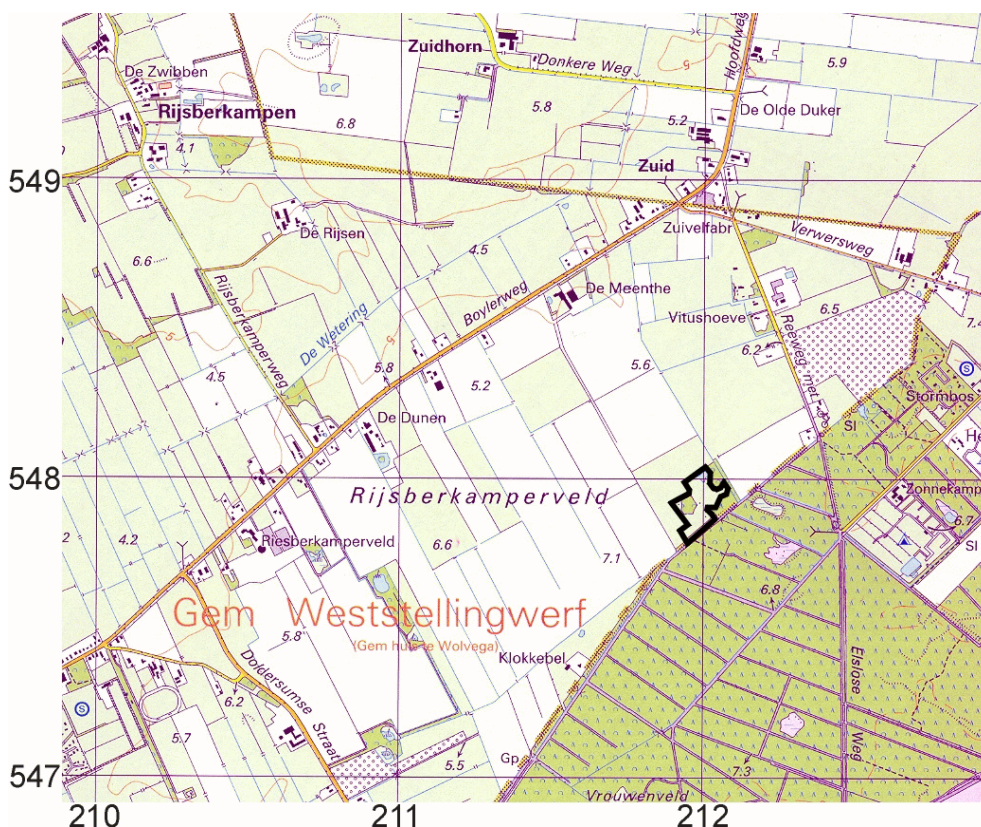
1.2 Locatiebeschrijving

Het onderzoeksgebied Rijsberkamperveld is gelegen in de gemeente Weststellingwerf, één kilometer zuidelijk van het gehucht Zuid. Zuidoostelijk grenst de locatie aan de provincie Drenthe (zie Figuur 1).

¹ Zandhuizen: Natuurmaatregelen (Fr.). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. Steekproefrapport 2006-07/02. J.M.G. Bongers en J. Jelsma, De Steekproef. Zuidhorn, 2006.

1.3 Administratieve gegevens

provincie:	Fryslân
gemeente:	Weststellingwerf
plaats:	Zuid
toponiem:	Rijsberkamperveld
opdrachtgever:	Staatsbosbeheer Regio Noord
oppervlakte:	1,6 hectare
hoogte:	6 meter NAP
grenscoördinaten:	west: 211,900 / 547,925 noord: 212,000 / 548,050 oost: 212,100 / 547,950 zuid: 211,950 / 547,775
kaartblad:	16FN
CIS-code:	19977

Figuur 1: Locatie Rijsberkamperveld op de topografische kaart 1:25.000 (ANWB 2004). De locatie is zwart omlijnd weergegeven.

2. Veldonderzoek

2.1 Aanpak veldonderzoek

Het veldonderzoek heeft plaats gevonden op 4 december 2006. Er zijn 20 boringen geplaatst. De boringen zijn geplaatst op raaien die een onderlinge afstand hebben van 20 meter. Op deze raaien liggen de boringen op een onderlinge afstand van 25 meter (boringen 413 t/m 432, zie Figuur 2). Tijdens het voorafgaande inventariserend onderzoek zijn 12 boringen geplaatst (boringen 401 t/m 412, zie Figuur 2). De totale boordichtheid op het terrein bedraagt nu 20 boringen per hectare. De resultaten van de waarderende boringen zijn weergegeven in de Appendix.

De boringen zijn uitgevoerd met een edelmanboor met een diameter van 10 cm. Waar een intacte uitspoelingshorizont is aangetroffen is direct een tweede boring geplaatst om extra veel monster te verkrijgen hetgeen de kans op het vinden van archeologische indicatoren vergroot. Deze boringen worden tandem- of megaboringen genoemd. De boringen zijn gezet tot een diepte van minimaal 0,50 en maximaal 1,05 meter beneden maaiveld. Alle boringen zijn gezet tot minimaal 0,3 meter in de ongepodzoleerde grond (C-horizont). Het opgeboorde materiaal is doorzocht op archeologische indicatoren zoals bewerkt vuursteen, aardewerk en houtskool door het te zeven op een zeef met mazen van 4 mm. Daarnaast zijn bepaald: diepte, lithologie en kleur (m.b.v. Munsell) en alle overige bijzonderheden zoals roestvlekken, fosfaatvlekken, puinresten, en dergelijke.

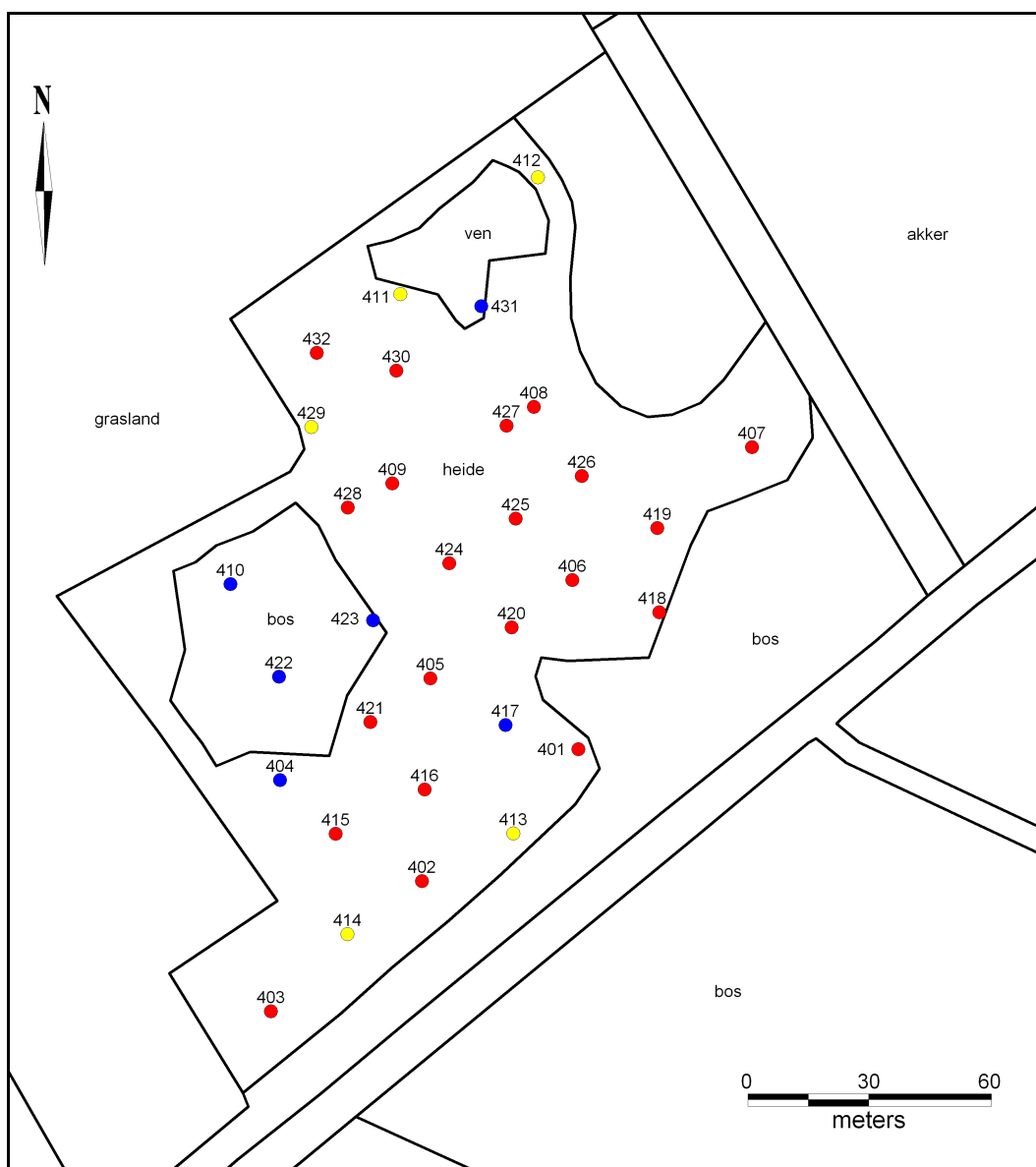
Van alle boorpunten is de hoogte bepaald met behulp van een waterpasinstrument. De hoogtes zijn gerelateerd aan NAP met behulp van de tijdens de inventariserende fase geplaatste boorpunten.

Een veldkartering kon niet worden uitgevoerd door de dichte begroeiing en het ontbreken van molshopen of ontsluitingen in slootwallen.

2.2 Resultaten veldonderzoek

Binnen het onderzoeksgebied zijn het oorspronkelijke reliëf en de podzolbodem nog vrijwel intact. In het gebied zijn drie laag gelegen plekken aanwezig waar niet of nauwelijks podzolering heeft opgetreden: bij het ven in de noordhoek, bij het bos aan de westkant en in het zuidoosten van het terrein bij boring 417. De zes boringen met veen zijn in Figuur 2 blauw weergegeven. Op deze plekken is enkele decimeters veen aanwezig. De resterende 26 boringen op het overige deel van het terrein zijn geplaatst waar een podzolbodem is ontwikkeld. Van die 26 boringen is bij 21 een intacte uitspoelingshorizont aangetroffen (rood gekleurde boorpunten in Figuur 2).

In het onderzoeksgebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

Figuur 2: Zandhuizen: Rijsberkamperveld, boorpuntenkaart.

Bij de rood gekleurde boorpunten is een podzolbodem aanwezig waarvan tenminste de inspoelingshorizont (B-horizont) nog intact is. Bij de geel gekleurde boorpunten is de podzolbodem verstoord waardoor de inspoelingshorizont ontbreekt. De overgang (BC-horizont) naar het ongepodzoleerde zand is nog wel intact. Bij de blauw gekleurde boorpunten is veen aanwezig op ongepodzoleerd zand. Wel is door grondwaterverlaging humus uit het veen het zand ingespoeld.

De RD-coördinaten van boorpunt 406 zijn: 212,021 / 547,928.

3. Conclusie en advies

Van het onderzoeksgebied Zandhuizen: Rijsberkamperveld is de podzolbodem nog vrijwel volledig intact. Eventuele archeologische grondsporen kunnen daarom eveneens intact zijn. Echter tijdens zowel het inventariserend als het waarderend onderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Evenmin zijn uit het onderzoeksgebied vondsten bekend uit het verleden. Daarom zijn op basis van de huidige wetenschappelijke kennis beschermende of beperkende maatregelen niet verdedigbaar. Archeologisch vervolgonderzoek is voor het plangebied Rijsberkamperveld niet noodzakelijk.

Wij wijzen erop dat indien er tijdens de graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische grondsporen of voorwerpen ontdekt worden, hiervan onmiddellijk melding dient te worden gedaan bij de gemeente Weststellingwerf conform de Monumentenwet 1988 artikel 47. Daarnaast wijzen wij erop dat het aanwezige reliëf nog grotendeels het reliëf is zoals dat tijdens de laatste ijstijd is gevormd en dat de aanwezige podzolbodem ontstaan is in een periode van honderden tot duizenden jaren. Bij bodemingrepen gaan beide verloren.

Appendix

Zandhuizen: Rijsberkamperveld

boorstaten en bodembeschrijving volgens NEN5104